

Nr 324.

Av herr andre vice talmannen **Olsson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem.*

Socialstyrelsen framlade föregående år förslag om höjning av statsbidragen till uppförande och inrättande av barnhem. Förslaget, som motiverades med de under senare år väsentligt ökade byggnadskostnaderna, gick ut på att statsbidraget vid nybyggnad skulle höjas från 9 000 kronor till 12 000 kronor per plats samt vid omändring av gammal byggnad från 6 000 kronor och 4 000 kronor till resp. 8 000 kronor och 6 000 kronor, varvid de senare beloppen avse det fall, att byggnaden redan befinner sig i vederbörande huvudmans ägo. Socialstyrelsens förslag tillstyrktes i huvudsak av huvudmannaorganisationerna, varvid dock en ytterligare höjning av bidragsbeloppet vid nybyggnad ansågs påkallad.

I statsverkspropositionen, femte huvudtiteln, punkt 25 förklarar sig departementschefen icke kunna f. n. tillstyrka någon ändring av grunderna för bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem. Visserligen konstateras, att ifrågavarande statsbidrag på grund av byggnadskostnadernas utveckling kommit att utgöra en mindre kostnadsandel än man avsåg när bidraget infördes, men en höjning av bidrag av detta slag har vid övervägande av hur tillgängliga knappa resurser skola fördelas ansetts böra stå tillbaka.

Det kan enligt vår mening knappast anses riktigt, att statsmakterna på sätt här skett rygga en tidigare utfästelse. De kommunala huvudmännen för barnhemsvården — landsting och städer utanför landsting — komma härigenom att belastas med utgifter, som rätteligen borde åvila staten. Dessa huvudmäns förmåga att bära ökade utgifter, särskilt som en nedgång i skatteunderlaget kan väntas, är emellertid begränsad, icke minst på den grund, att de ensamma fått bära den väsentliga kostnadsstegring som skett på hälso- och sjukvårdens område, då någon uppräknig av där utgående statsbidrag som regel ej heller skett. Starka skäl synas därför föreligga att man i möjligaste mån söker återställa den princip för kostnadsfördelningen på förevarande område, som godtogs vid barnhemsreformens införande år 1945.

Såväl socialstyrelsen som huvudmannaorganisationerna ha vitsordat, att en väsentlig ökning av anläggningskostnaderna för barnhem inträtt. Denna kostnadsökning kan icke anses bero på att huvudmännen bygga onödigt dyrbart, då staten genom sina organ — socialstyrelsen och centrala sjukvårdsberedningen — granskar och godkänner ritningarna. Det synes under sådana förhållanden skäligt, att staten bär sin del av den kostnadsökning som skett och höjer statsbidragsbeloppet. Detta gäller särskilt i fråga om barnhem som nybyggas. Då anläggningskostnaderna för dylika barnhem enligt

vad som framgår av de i statsverkspropositionen meddelade uppgifterna i flertalet fall numera överstiga 20 000 kronor per plats, synes med utgångspunkt från den fastställda principen för kostnadsfördelningen statens bidrag böra utgå med $\frac{3}{4}$ av 20 000 kronor eller med 15 000 kronor per plats. Det synes vidare skäligt, att detta ökade bidrag får utgå för barnhem, som färdigställts efter den 30 juni i år.

En motsvarande höjning av statsbidraget till anordnande av barnhem i redan förefintlig byggnad är av anförda skäl motiverad. Emellertid torde det vara relativt sällan förekommande, att barnhem anordnas i gamla byggnader, varför tillräcklig anledning knappast synes föreligga att i detta sammanhang yrka på en höjning av de nuvarande statsbidragsbeloppen.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att statsbidrag må utgå med högst 15 000 kronor per plats i barnhem, som färdigställts efter den 30 juni 1953.

Stockholm den 27 januari 1953.

A. Olsson

Alarik Hagård.

Manne Ståhl.

James I. A. Dickson.

Per Svensson
i Stenkyrka.

Johan Ahlsten.